

دانش آموز فکور

مهدی رضایی

خداوندا دلم را چشم بگشای
به معراج یقینم راه بنمای
دلی بخش از ثنای خویش معمور
زبانی ز آفرین دیگران دور
چو خود برداشتی اول ز خاکم
مده آخر به طوفان هلاکم

امیر خسرو دهلوی

معروف است، در منطق، انسان را «حیوان ناطق» تعریف می کنند و می دانیم که «ناطق» از «نطق» اشتقاق یافته است. نطق چهار معنی دارد: اول، سخنی که با صوت ابراز می شود. دوم، سخن نهاده شده در نفس. (منظور از این سخن معقولات است). سوم، قوهی نفسانی سرشته شده در انسان که عقل باشد. چهارم، توانایی اعلام آنچه از احوال و علوم در ضمیر انسان نهفته است. باید بپذیریم که منظور از ناطق در این تعریف از معنای سوم و چهارم به دست می آید و در یک کلام فرق بین انسان و حیوان در قدرت تفکر و تعقل اوست..
وظیفه‌ی مدرسه و نظام تعلیم و تربیت آماده سازی دانش آموز برای زندگی است و رشد همه جانبه و تمام ساحتی از اهداف سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به شمار می آید؛ بنابراین همچنان که به

پرورش جسم اهمیت می دهیم، به دنبال پرورش فکر و ارتقای آگاهی و درونی شدن ارزش ها و... نیز باید باشیم. همین جاست که وظیفه‌ی معلمی سخت و البته بارز می شود.

«توسعه‌ی فرهنگی و سیاسی این است که انسان ها در جامعه احساس کنند که می توانند درست بیندیشند، درست بفهمند و درست فرا بگیرند. اگر کشوری بتواند خود را به اینجا برساند، توطئه ها و گمراه گری ها در آن اثر نمی کند. این چیز خوبی است؛ اما این با جنجال و غوغا و های و هوئی و روزنامه بازی و امثال این ها درست نمی شود؛ به دست معلم درست می شود. پیشرفت سیاسی و پیشرفت فرهنگی را معلم پایه گذاری می کند. معلم، یعنی آن کسی که می تواند خصوصیات اخلاقی خوب را در بچه پرورش دهد، معلومات خوب را به کودک بیاموزد، فکر کردن را به کودک بیاموزد، استقلال رأی را به کودک بیاموزد.»^۱ در یک کلام باید کاری کنیم که «کودک از اول کودکی عادت کند به فکر کردن، عادت کند به خردورزی. این خیلی مهم است.»^۲

به دلیل اهمیت این موضوع در این شماره از نشریه‌ی رشد آموزش ابتدایی/ابتدایی مجاب شدیم به بحث تفکر و راه های پرورش آن و فکوروری و تعقل بپردازیم. باید اعتراف کنیم که عمده‌ی برنامه‌ی درسی مدرسه در راستای حافظه محوری است و در نتیجه کار روی فکر پروری کاری دشوار می نمایند؛ اما احتمالاً پس از مطالعه‌ی این شماره تصدیق خواهید کرد که چه بسا در بسیاری از زمینه ها و موارد می توانیم با اندکی تغییر در روش یا محتوا، دانش آموزان را فکور بار بیاوریم و این است آورده‌ی بزرگ مدرسه برای دانش آموزان در دوران پیشرفت پرشتاب فناوری. در گذر آماده سازی این شماره، شاهد اوج گیری وحشی گری نظامیان صهیونیستی در کشتار مردم و کودکان بی پناه غزه بودیم و البته شهامت و ایستادگی این مظلومان را هم به چشم دیدیم و به دل ارج نهادیم. کودکان مظلومی که به جای مدرسه راهی بیمارستان می شوند و معصومان به درجه‌ی رفیع شهادت می رسند. فقط کمی فکر و البته وجدان لازم است تا غاصب بودن رژیم صهیونیستی روشن شود و تکلیف آزادسازی قدس شریف بر شانه های ما سنگینی کند. وظیفه دانستیم از همین موقعیت با مردم مقاوم فلسطین اعلام همدردی کنیم و از خداوند متعال یاری ویژه اش را برای پیروزی مسلمانان خواهان باشیم. ضمن تشکر از عزیزانی که در تولید این شماره همراه ما بودند، از همه‌ی شما معلمان محترم دعوت می کنیم مطالب مورد نظر خود را برای انتشار در نشریه برای ما ارسال کنید. رشد آموزش/ابتدایی متعلق به شماست و هر شماره حاصل تلاش جمعی همکاران محترم از نقاط متعدد کشور عزیزمان است.

پی نوشت ها

۱. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از کارگران و معلمان (۱۳۷۸/۰۲/۱۵)
۲. بیانات در دیدار معلمان و اساتید دانشگاه های خراسان شمالی (۱۳۹۱/۰۷/۲۰)

